

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра фізичної географії та картографії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету
геології, географії, рекреації і
туризму

(вказати назву структурного підрозділу)

Віліна ПЕРЕСАДЬКО

(вказати П.І.Б керівника)

ГЕОЛОГІЯ, ГЕОГРАФІЯ,
РЕКРЕАЦІЯ І ТУРИЗМ

2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КРАЄЗНАВСТВО І РЕГІОНАЛЬНИЙ ТУРИЗМ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____
галузь знань _____ 10 Природничі науки; 01 Освіта/ Педагогіка _____
(шифр і назва)
спеціальність _____ 106 Географія; 014.07 Середня освіта (Географія) _____
(шифр і назва)
освітня програма _____ «Географія рекреації та туризму» _____
«Географія, природознавства та спортивно-туристська робота» _____
(шифр і назва)
спеціалізація _____
(шифр і назва)
вид дисципліни _____ обов'язкова _____
(обов'язкова / за вибором)
факультет _____ геології, географії, рекреації і туризму _____

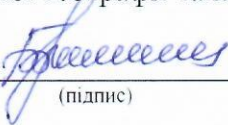
Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету геології, географії, рекреації і туризму

«26» серпня 2024 року, протокол № 8

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: доцент кафедри фізичної географії та картографії к. пед. н. Борисенко К. Б.

Програму схвалено на засіданні кафедри фізичної географії та картографії
Протокол від «26» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри фізичної географії та картографії

_____ (підпис) (Анатолій БАЙНАЗАРОВ)
_____ (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантами освітньо-професійних програм:

Гарант ОПП «Географія рекреації та туризму»
_____ (підпис) (Юлія ПРАСУЛ)
_____ (прізвище та ініціали)

Гарант ОПП «Географія, природознавство та спортивно-туристська робота»
_____ (підпис) (Катерина БОРИСЕНКО)
_____ (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету геології, географії, рекреації і туризму

Протокол від «26» серпня 2024 року № 7

Голова науково-методичної комісії
факультету геології, географії, рекреації і туризму

_____ (підпис) Олександр ЖЕМЕРОВ
_____ (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Краєзнавство і регіональний розвиток» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки першого бакалаврського рівня вищої освіти

спеціальності (напряму) 106 Географія; 014.07. Середня освіта (Географія)

освітньо-професійна програма «Географія рекреації та туризму»; «Географія, природознавство та спортивно-туристська робота»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні у студентів фахового розуміння геопросторових особливостей формування і просування на національний ринок місцевого туристичного продукту, а також сутнісних рис туристичної спеціалізації теренів України на ринку рекреаційних послуг. На підставі опанування ключових тем дисципліни у студентів мають сформуватися базові рівні знань щодо характерних рис територіальної організації та спеціалізації туристичної сфери регіонів України. Пропонована структура передбачає систематизований виклад історичних, природничо- й суспільно-географічних, культурологічних та господарсько-організаційних засад вивчення краєзнавства і регіонального туризму як спеціалізованої дисципліни, розгляд її теоретико-методологічного арсеналу та базового рівня знань конструктивно-прикладного спрямування.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни: ознайомлення й оволодіння теоретичними знаннями і практичними навичками з організації та проведення різних видів туристсько-краєзнавчої роботи, засвоєння основних понять, класифікацій й методик організації туристсько-краєзнавчої діяльності залежно від потреб споживачів туристичних послуг; розгляд історії розвитку туристсько-краєзнавчої діяльності, визначення та аналіз загальних та регіональних особливостей просторової диференціації туристсько-рекреаційних ресурсів в межах географічних об'єктів регіонального рівня з метою набуття фахової підготовки. Крім того, зазначена дисципліна сприяє вихованню свідомого громадянина України, повагу до історичного минулого свого народу і толерантне ставлення до культурних і національних здобутків інших народів, бережливе ставлення до навколишнього середовища

1.3. Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин – 90 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни Краєзнавство і регіональний туризм	
обов'язкова / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	4-й
Семестр	
7-й	7-8-й
Лекції	
20 год.	2 год.(уст)+4 год.
Практичні, семінарські заняття	
30 год.	6 год.
Самостійна робота	
40 год.	108 год.
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання.

ОПП «Географія, природознавство та спортивно-туристська робота»

Сформовані компетентності:

Загальні: ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінність громадського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України. ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя. ЗК 5. Здатність до професійного спілкування державною та іноземною мовами: усне та письмове спілкування, уміння вести документацію державною мовою, здатність використовувати знання державної та іноземної мови в освітній діяльності. ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; здатність працювати з інформацією і знаннями з предмету навчання, освітньої проблематики.

Фахові: ФК1. Усвідомлення предметної області та розуміння професійної діяльності. ФК 6. Здатність виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів та формування їхньої культури у позаурочній системі. ФК 8. Здатність реалізувати допрофільну підготовку учнів основної школи та проєктувати й здійснювати позакласну роботу зі спортивного туризму та орієнтування. ПК7. Здатність реалізовувати краєзнавчий підхід у позакласній і позашкільній роботі з учнівською молоддю. ПК10. Здатність застосовувати набуті географічні і психолого-педагогічні компетентності, знання сучасних методик і освітніх технологій для формування в учнів загальних і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків географії відповідно до вимог державного стандарту в середній (базовій) школі під час здійснення спортивно-туристичних подорожей.

Сформовані програмні результати навчання:

РН 1. Знає основні історичні етапи розвитку предметної області. РН 2. Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків. РН 3. Знає та розуміє принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета, уміє здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти), загальні засади організації туристсько-краєзнавчої роботи з учнівською молоддю. РН 8. Добирає і ефективно застосовує професійні знання і сучасні освітні технології для формування предметних компетентностей учнів в практичній педагогічній поза освітній діяльності при вирішенні освітніх, виховних та науково-методичних завдань з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів, конкретних психологопедагогічних ситуацій, здійснює аналіз педагогічного досвіду. РН 9. Володіє формами та методами виховання учнів у позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини, здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху. РН 10. Здатний проєктувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, здатний урегульовувати конфлікти, уміє виявляти булінг серед учнів та протидіяти йому, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками. РН 12. Усвідомлює цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України. РН 13. Здатний самостійно організовувати процес навчання упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності предметні компетентності, що здобуті під час навчання, нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності. РН 15. Пояснює просторову диференціацію географічної оболонки і географічного середовища на глобальному, регіональному та локальному територіальних рівнях. РН 17. Пояснює зміни,

які відбуваються в географічному середовищі під впливом природних і антропогенних чинників, формулює наслідки й детермінанти в контексті концепції сталого розвитку людства. РН 18. Формує в учнів уміння користуватися географічною і картографічною мовою в навчальному процесі, застосовувати алгоритми користування друкованою і цифровою картографічною продукцією при характеристиці окремих географічних об'єктів і територій. РН 22. Характеризує і оцінює природні умови і ресурси, населення та господарство України, її роль і місце в сучасних суспільно-географічних процесах у світі; знає і розуміє географічні особливості свого адміністративного регіону з метою планування та здійснення спортивно-туристичної подорожі. РН 23. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізувати теоретичні й методичні засади навчання географії для виконання освітньої програми в базовій середній школі.

ОПП «Географія рекреації та туризму»

Сформовані компетентності:

- загальні: ЗК01. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК06. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні; ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; ЗК 02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 07. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 13. Здатність вчитися і оволодіти сучасними знаннями; вдосконалювати власне навчання і виконання, включно з розробленням навчальних і дослідницьких навичок, орієнтуватися у світовому й національному географічному науковому просторі в контексті необхідності постійного розширення і актуалізації географічних знань для підвищення професійної майстерності.

- фахові: СК01. Здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проектів, у т.ч. у галузі географії рекреації та туризму; СК06. Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання; СК07. Знання і використання специфічних для географічних наук теорій, парадигм, концепцій та принципів відповідно до спеціалізації; СК08. Самостійно досліджувати природні матеріали та статистичні дані, зокрема у галузі географії рекреації та туризму, в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і презентувати результати; СК09. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності; СК10. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у географічній оболонці, їх властивості та притаманні ним процеси; СК02. Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи і суспільства. СК05. Здатність аналізувати склад і будову геосфер, природні, суспільні, зокрема туристсько-рекреаційні об'єкти та процеси на різних просторово-часових масштабах. СК12. Здатність до системного географічного мислення при вивченні територіальних рекреаційних систем, усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем та людиною в процесі використання рекреаційно-туристичних ресурсів; СК13. Здатність виконувати прийоми опису, аналізу, систематизації інформації, отриманої з загальногеографічних та тематичних карт; давати комплексну географічну, туристсько-рекреаційну оцінку території за результатами аналізу карт; укладати картографічні твори з використанням сучасних інформаційних технологій; СК14. Базові знання з географії рекреації та туризму: об'єктно-предметна область, поняттєво-термінологічний апарат, теорії і концепції, закони і закономірності, методи дослідження і використання їх.

Заплановані результати навчання.

Програмні результати навчання: ПР07. Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад ландшафтної оболонки та її складових; ПР12. Розуміти чинники диференціації природи, принципи ландшафтної організації географічної оболонки; ПР05. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук; ПР09. Аналізувати склад і будову природних і соціосфер, рекреаційно-туристичних утворень і процесів на різних просторово-часових масштабах; ПР13. Визначати сприятливість природного середовища для організації туристичної та рекреаційної діяльності; ПР14. Застосовувати методи географічних досліджень природних та суспільних об'єктів і процесів, зокрема тих, що пов'язані з туристично-рекреаційною діяльністю; ПР15. Професійно висловлювати власні висновки, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців; уміти викладати, фахово спілкуватися, вступати у диспут, брати участь в обговоренні, записувати тексти географічної спрямованості, презентації українською мовою (в окремих випадках – іноземною) із залученням наукового глосарія, сучасної географічної номенклатури.

Сформовані компетентності: здатність формулювати основні поняття та положення курсу; спроможність знаходити, використовувати і аналізувати статистичну та картографічну а також Інтернет інформацію по основних темах курсу; здатність використовувати галузеві законодавчі акти у навчальній, науковій та практичній діяльності; здатність використовувати краєзнавчі ресурси краю для організації та здійснення туристично-рекреаційної діяльності; спроможність аналізувати теоретичні основи краєзнавства; здатність організовувати роботу туристичного гуртка та туристичні подорожі; здатність організовувати роботу краєзнавчого музею; здатність розробляти географо-туристичні маршрути; спроможність розробляти екскурсії з географічних дисциплін.

Знати: - основні віхи історії краєзнавчого руху в Україні; - місце і роль географічного краєзнавства в системі наук; - форми організації та методи реалізації краєзнавчої роботи; - основні краєзнавчі ресурси краю; - теоретичні засади краєзнавства і принципи їх використання.

Вміти: - організувати, збирати і аналізувати необхідну інформацію по темі досліджень; - обробляти результати досліджень; - співставляти результати експерименту з теоретичними передумовами; - сформулювати висновки, скласти звіти, доповіді, статті; - використовувати краєзнавчі ресурси краю для організації та здійснення туристично-рекреаційної діяльності; - аналізувати теоретичні основи краєзнавства; - організовувати роботу туристичного гуртка та туристичні подорожі; - організовувати роботу краєзнавчого музею; - розробляти географо-туристичні маршрути; - розробляти екскурсії з географічних дисциплін.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Наукові засади географічного краєзнавства

Тема 1. Об'єкт, предмет, науково методичні основи краєзнавства і регіонального туризму. Об'єкт, предмет, науково-методичні основи туристичного краєзнавства. Зв'язки туристичного краєзнавства з іншими науками. Завдання туристичного краєзнавства на сучасному етапі. Зміст географічного краєзнавства. Структура географічного краєзнавства. Основні джерела і методи дослідження. Зв'язки географічного краєзнавства з іншими науками. Функції краєзнавства і регіонального туризму. Завдання географічного краєзнавства на сучасному етапі.

Тема 2. Історія становлення й розвитку краєзнавства в Україні. Родовід українського краєзнавства. Перший етап. Фундатори національного краєзнавства. Другий етап початку (зародження) наукового краєзнавства. Третій етап становлення українського краєзнавства.

Тема 3. Навчальні краєзнавчі екскурсії, спостереження і практичні роботи. Зміст навчальних екскурсій. Функції і класифікація краєзнавчих екскурсій. Тематика екскурсій. Методика організації екскурсії. Спостереження. Практичні роботи. Аналіз орієнтовних навчальних програм туристсько-краєзнавчих об'єднань.

Тема 4. Музеї як об'єкти краєзнавчо-туристичної діяльності. Роль музеїв у розвитку суспільства. Класифікація музеїв України. Визначні музеї України. Краєзнавчі музеї, організація та діяльність. Основні принципи організації та діяльності музею. Комплектування фондів. Фондова робота.

Тема 5. Туристсько-краєзнавча робота, організація та діяльність. Краєзнавча робота. Туристично-краєзнавчі гуртки позашкільних закладів. Туристично-краєзнавчі об'єднання учнівської молоді. Форми пошукової діяльності учнів у позашкільних закладах.

Розділ 2. Регіональний туризм.

Тема 6. Напрями вивчення природи свого краю. Вивчення складових частин географо-краєзнавчої характеристики. Географічне положення. Природні умови і ресурси. Рельєф, геологія й корисні копалини. Клімат і внутрішні води. Ґрунти, рослинність і тваринний світ. Ландшафти. Еколого-географічні проблеми. Напрями вивчення суспільно-історичних особливостей свого краю. Вивчення історико-географічних особливостей формування території. Вивчення особливостей формування розселення населення та його національного складу. Вивчення мистецтва і культури. Вивчення географо-краєзнавчих особливостей та основних етапів розвитку господарства.

Тема 7. Природні краєзнавчо-туристичні ресурси та курортні зони України. Наукова сутність та суспільне значення краєзнавчо-туристичних та курортних ресурсів. Потенціал природних краєзнавчо-туристичних та курортних ресурсів України. Доступність потенційної курортної території для різних груп споживачів. Оцінка можливостей формування туристичних потоків з різних регіонів

Тема 8. Фортеці, замки і монастирі як краєзнавчо-туристичні об'єкти. Стан краєзнавчої вивченості замків і фортець України. Класифікація оборонних споруд. Законодавство України про охорону культурної спадщини. Характеристика видатних пам'яток фортифікаційного зодчества України. Використання замків і фортець у туризмі.

Тема 9. Природні краєзнавчо-туристичні ресурси Східного соціально-економічного району України. Фізико-географічна характеристика. Клімат, поверхневі та підземні води. Рослинність та тваринний світ. Природно-територіальні комплекси.

Тема 10. Суспільно-історичні краєзнавчо-туристичні ресурси Східного соціально-економічного району України. Історико-географічні особливості формування території, мистецтва і культури. Особливості формування розселення населення та його національного складу. Географо-краєзнавчі особливості та основні етапи розвитку господарства.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>	
Розділ 1. Наукові засади географічного краєзнавства													
Тема 1. Об'єкт, предмет, науково методичні основи туристичного краєзнавства.	6	2				4	10	2				8	
Тема 2. Історія становлення й розвитку краєзнавства в Україні	6	2				4	10					10	
Тема 3. Навчальні краєзнавчі екскурсії, спостереження і практичні роботи	10	2	4			4	12		2			10	
Тема 4. Музеї як об'єкти краєзнавчо-туристичної діяльності.	6	2				4	10					10	
Тема 5. Туристсько-краєзнавча робота, організація та діяльність	12	2	6			4	14	2				12	
Всього за розділом 1.	40	10	10			20	56	4	2			50	
Розділ 2. Регіональний туризм													
Тема 6. Напрями вивчення природи свого краю	10	2	4			4	14	2	2			10	
Тема 7. Природні краєзнавчо-туристичні ресурси та курортні зони України.	18	2	12			4	12					12	
Тема 8. Фортеці, замки і монастирі як краєзнавчо-туристичні об'єкти.	6	2				4	12					12	
Тема 9. Природні краєзнавчо-туристичні ресурси Східного соціально-економічного району України	10	2	4			4	14		2			12	
Тема 10. Суспільно-історичні краєзнавчо-туристичні ресурси Східного соціально-економічного району України.	6	2				4	12					12	
Всього за розділом 2.	50	10	20			20	64	2	4			58	
Усього годин	90	20	30			40	90	6	6			108	

4. Теми семінарських практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Розробка тематичної екскурсії	4	2
2	Організація туристично-краєзнавчого походу	6	
3	Проведення краєзнавчого природного дослідження	4	2
4	Оцінка краєзнавчо-туристичного потенціалу території: аналіз природних, природно-антропогенних ресурсів	6	
5	Практична доступність потенційної курортної території для різних груп споживачів: оцінка можливостей формування туристичних потоків з різних регіонів	6	
6	Оцінка туристичного потенціалу природних об'єктів регіону	4	2
Разом		30	6

Практичні роботи виконуються за індивідуальними завданнями для кожного студента. Індивідуальні варіанти обираються студентами відповідно до території, з ресурсами якої вони доволі знайомі. Серед територій – адміністративні райони, адміністративні області, країни.

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи <i>Самостійно ознайомитися з частиною матеріалу за темами:</i>	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Дослідити туристичне краєзнавство України: об'єкт, предмет, основні завдання та теоретико-методологічні засади	4	8
2	Проаналізувати етапи становлення краєзнавства в Україні; ознайомитися із фундаторами українського краєзнавства;	4	10
3	Визначити та проаналізувати педагогічну цінність навчальних краєзнавчих екскурсій, спостережень і практичних робіт	4	10
4	Дослідити роль музеїв у розвитку суспільства	4	10
5	Оцінити роль туристсько-краєзнавчої роботи, як джерела національної ідентичності	4	12
6	Проаналізувати форми роботи з вивчення рідного краю	4	10
7	Дослідити природні краєзнавчо-туристичні ресурси та курортні зони Півдня України (Одеса, Миколаїв, Херсон)	4	12
8	Дослідити історико-культурне значення фортець Заходу України у розвитку туризму; роль монастирів у формуванні паломницьких маршрутів України; оцінити туристичний потенціал замків Львівщини.	4	12
9	Проаналізувати туристичну привабливість національних парків і заповідників Харківської області; оцінити роль ландшафтних особливостей Донецького кряжу у розвитку активного туризму (піші та велосипедні маршрути); дослідити вплив Солоних озер	4	12

	Слов'янська на розвиток оздоровчого туризму в регіоні.		
10	Дослідити історико-культурні пам'ятки Харкова як центр розвитку туризму; вивчити меморіальні комплекси Донецької області як елементів туристичної інфраструктури; вивчити соціально-історичну спадщину Луганщини у формуванні культурних маршрутів.	4	12
	Разом	40	108

6. Індивідуальні завдання

Не передбачені програмою.

7. Методи навчання

Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемного викладу, частково-пошуковий, дослідницький, дискусійний.

Лекції на час воєнного стану в Україні проводяться дистанційно у форматі відеоконференції платформи ZOOM. Студентам надаються запитання для самоперевірки та самоконтролю. Практичні заняття проходять в дистанційній формі. Всі матеріали і навчально-методичний комплекс представлені у середовищі Office 365 на сайті кафедри фізичної географії та картографії і в LMS Moodle. Консультації індивідуальні та групові відбуваються дистанційно синхронно та асинхронно (з використанням месенджерів Viber, Telegram, платформи ZOOM, LMS Moodle, електронної пошти тощо). Практичні роботи виконані відповідно до вимог, охайно оформлені, завантажують в LMS Moodle.

8. Методи контролю

Передбачені методи контролю: теоретичний захист практичних робіт, поточні проміжні (у тому числі і тестові) контролю теоретичного матеріалу (як за окремими темами, так і кожної лекції), участь в дискусіях під час лекційних та практичних занять, самоконтроль. Для проведення проміжного контролю і підсумкового контролю використовується LMS платформа Moodle – автентифікацією здобувача у режимі відеоконференції з аудіо- і відеофіксацією. Реєстрація (допуск до складання) учасників освітнього процесу, а також обмін підсумковими завданнями та відповідями на них здійснюється винятково з корпоративної електронної пошти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна із забезпеченням академічної доброчесності. Студент допускається до підсумкового контролю за умови отримання за накопичувальною системою за всі види поточного контролю протягом семестру не менше 20 балів.

9. Схема нарахування балів (дфн)

Поточний контроль						Відвідування занять активність на заняттях	Контрольна робота	Разом	Залік	Сума
Практичні роботи (30 б)										
Пр1	Пр2	Пр3	Пр4	Пр5	Пр6	5 б.	25 б.	60 б.	40 б.	100 б.
5 б	5 б	5 б	5 б	5 б	5 б					

Схема нарахування балів (зфн)

Поточний контроль					Залік	Сума
Практичні роботи (25 б)			Відвідування занять активність на заняттях	Контрольна робота		
Пр1	Пр2	Пр3				
10 б	10 б.	10 б.	5 б.	25 б.	60 б.	100 б.

10. Критерії оцінювання

Поточний контроль за виконання практичних робіт (ДФН)

№ з/п	Назва теми	Всього балів	Оцінка (в балах)	Проведені розрахунки, аналіз	Графічне зображення	Захист
1	Розробка тематичної екскурсії	5	5	успішного виконання -4,0	успішного виконання-1,0	1,0
			4,3	незначні помилки в розрахунках - 3,5	незначні помилки-0,8	0,9
			3,6	значні помилки в розрахунках- 3,0	значні помилки -0,6	0,8
2	Організація туристично-краєзнавчого походу	5	5	успішного виконання -4,0	успішного виконання-1,0	1,0
			4,3	незначні помилки в розрахунках - 3,5	незначні помилки-0,8	0,9
			3,6	значні помилки в розрахунках- 3,0	значні помилки -0,6	0,8
3	Проведення краєзнавчого природного дослідження	5	5	успішного виконання -4,0	успішного виконання-1,0	1,0
			4,3	незначні помилки в розрахунках - 3,5	незначні помилки-0,8	0,9
			3,6	значні помилки в	значні помилки -0,6	0,8

				розрахунках- 3,0		
4	Оцінка краєзнавчо-туристичного потенціалу території: аналіз природних, природно-антропогенних ресурсів	5	5	успішного виконання -4,0	успішного виконання-1,0	1.0
			4,3	незначні помилки в розрахунках - 3,5	незначні помилки-0,8	0,9
			3,6	значні помилки в розрахунках- 3,0	значні помилки -0,6	0,8
5	Практична доступність потенційної курортної території для різних груп споживачів: оцінка можливостей формування туристичних потоків з різних регіонів	5	5	успішного виконання -4,0	успішного виконання-1,0	1.0
			4,3	незначні помилки в розрахунках - 3,5	незначні помилки-0,8	0,9
			3,6	значні помилки в розрахунках- 3,0	значні помилки -0,6	0,8
6	Оцінка туристичного потенціалу природних об'єктів регіону	5	5	успішного виконання -4,0	успішного виконання-1,0	1.0
			4,3	незначні помилки в розрахунках - 3,5	незначні помилки-0,8	0,9
			3,6	значні помилки в розрахунках- 3,0	значні помилки -0,6	0,8

Максимум – 5 балів, мінімальна залікова сума – 1 бал. За неточності та відсутність коментарів бали знижуються

Поточний контроль за виконання практичних робіт (зфн)

№ з/п	Назва теми	Критерії оцінювання
1	Розробка тематичної екскурсії	максимум - 10 балів. За неточності та відсутність коментарів бали знижуються 10 балів – завдання виконано повністю, знання на високому рівні.

		<p>8 -7 бали – завдання виконано повністю, з окремими зауваженнями, знання достатні,</p> <p>6-5 бали – завдання виконано частково, відсутні причинно-наслідкові зв'язки, містить окремі помилки методичного характеру, знання достатні</p> <p>4-3 бали – завдання виконано частково, містить окремі помилки фахового характеру, знання фрагментарні і поверхові,</p> <p>2-1 бали – виконана частково, підготовлені графічні матеріали недбало, виконаний не свій варіант, знання фрагментарні і поверхові,</p> <p>0 балів – робота не виконана.</p>
2	Проведення краєзнавчого природного дослідження	<p>максимум - 10 балів. За неточності та відсутності коментарів бали знижуються</p> <p>10 балів – завдання виконано повністю, знання на високому рівні.</p> <p>8 -7 бали – завдання виконано повністю, з окремими зауваженнями, знання достатні,</p> <p>6-5 бали – завдання виконано частково, відсутні причинно-наслідкові зв'язки, містить окремі помилки методичного характеру, знання достатні</p> <p>4-3 бали – завдання виконано частково, містить окремі помилки фахового характеру, знання фрагментарні і поверхові,</p> <p>2-1 бали – виконана частково, підготовлені графічні матеріали недбало, виконаний не свій варіант, знання фрагментарні і поверхові,</p> <p>0 балів – робота не виконана.</p>
3	Оцінка туристичного потенціалу природних об'єктів регіону	<p>максимум - 10 балів. За неточності та відсутності коментарів бали знижуються</p> <p>10 балів – завдання виконано повністю, знання на високому рівні.</p> <p>8 -7 бали – завдання виконано повністю, з окремими зауваженнями, знання достатні,</p> <p>6-5 бали – завдання виконано частково, відсутні причинно-наслідкові зв'язки, містить окремі помилки методичного характеру, знання достатні</p> <p>4-3 бали – завдання виконано частково, містить окремі помилки фахового характеру, знання фрагментарні і поверхові,</p>

		2-1 бали – виконана частково, підготовлені графічні матеріали недбало, виконаний не свій варіант, знання фрагментарні і поверхові, 0 балів – робота не виконана.
--	--	---

Максимум – 10 балів, мінімальна залікова сума – 2 бал. За неточності та відсутність коментарів бали знижуються

Поточний контроль за виконання контрольної роботи

(денна та заочна форми навчання)

Контрольна робота, передбачена навчальним планом – 25 балів:

тестові завдання – 6 балів; завдання на розкриття сутності понять – 1 бал; запитання, що передбачають розгорнуті відповіді – $3*1=3$ балів; завдання на встановлення відповідності (5 відповідностей) – 5 балів, запитання, що передбачають короткі відповіді – $4*1=4$, $3*2=6$.

До підсумкового семестрового контролю (заліку) допускаються студенти, які виконали всі види робіт, що передбачені навчальною програмою. Для допуску до складання підсумкового контролю здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 20 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи. Виконання студентом усіх практичних робіт мінімум на 10 балів. Написання контрольної роботи мінімум на 10 балів.

Підсумковий семестровий контроль (залік)

(денна та заочна форми навчання)

Підсумкова (залікова) робота – 40 балів: тестові завдання – 16 балів; запитання, що передбачають розгорнуті відповіді – $5*2=10$ балів; завдання на встановлення відповідності (4 відповідності) – $2*4=8$ балів, запитання, що передбачають короткі відповіді – $2*3=6$ балів.

Критерії оцінювання та кількість балів, що нараховується за кожне завдання поточного контролю або залікової роботи, представлені безпосередньо на аркушах/вкладках відповідей до кожного завдання. При оцінюванні відповідей на відкриті питання у завданнях контрольної та залікової робіт враховується їх повнота та правильність. Максимальний бал ставиться, якщо надана повна і правильна відповідь. За неточності, помилки та неповноту відповідей бали знижуються у пропорційному співвідношенні. Наприклад, якщо максимальна оцінка за певне завдання становить 4 бали і відповідь надана правильно й у повному обсязі (наведено 100% правильної інформації), то студент(ка) отримує за це завдання максимальний бал. Якщо відповідь на питання містить лише 50% правильної інформації – тоді 2 бали і т.д.

11. Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для заліку
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

12. Рекомендована література

Основна література

1. Демідієнко О. Я., Іонова О. М., Кузнецова В. І. Основи краєзнавства. - К., 2001. с.321.
2. Жванко Л. М. Краєзнавство: Конспект лекцій /Авт.: Жванко Л. М.; Харк. нац.. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 163 с.
3. Костриця М. Ю. Українське географічне краєзнавство: історія, методологія, перспективи концептуального синтезу. / М. Ю. Костриця. – Житомир: Косенко, 2006. – 444 с.
4. Лунячек В. Е., Багач С. В. Управління туристсько-краєзнавчою роботою у загальноосвітніх навчальних закладах: Навчально-методичний посібник до курсу «Новітні технології в управлінні освітою». – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 43с.
5. Обозний В.В. Краєзнавство.–К.:ТОВ “Міжнародна фінан. агенція”,1997. – 265 с.
6. Панкова Є.В. Туристичне краєзнавство. Навчальний посібник. - К.: Альтерпрес, 2003. - 352 с.
7. Петранівський В.Л., Рутинський М.Й. Туристичне краєзнавство. Навчальний посібник. За редакцією проф. Заставного Ф.Д. - К.: Знання, 2006. - 575 с.

Допоміжна література

1. Барановський В. А. Екологічний атлас України. - К.: Географіка, 2000. - 40 с.
2. Географічна енциклопедія України : у 3 т. / редколегія: О. М. Маринич (відпов. ред.) та ін. — К.:1989, 1990, 1993.
3. Геренчук К.І. Природа Волинської області / К.І. Геренчук / Львів: «Вища школа», 1975.- 147 с.
4. Геренчук К.І. Природа Рівненської області / К.І. Геренчук / Львів: «Вища школа», 1976.- 156 с.
5. Данилюк А. Традиційна архітектура регіонів України: Полісся: Монографія. - Л.: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2001. - 147 с.
6. Енциклопедія українознавства / Гол. ред. проф. В. Кубійович. - Л.: НТШ, 1993. - Т. 2. - С. 583-589; Т. 3. - С.1189. 17.
8. Коротун І.М., Коротун Л.К. Географія Рівненської області. Навч. підручник: Рівне 1996, 380 с.
7. Краєзнавство в Україні: сучасний стан і перспективи: Наук. збірник. - К.: Академія, 2003. - 232 с.
8. Крачило М.П. Краєзнавство і туризм. – К.: Вища школа, 1994. – 191с.
9. Круль В.П. Краєзнавство: історична географія: Конспект лекцій. - Чернівці: ЧДУ, 1999. - 107 с.
9. Мариняк Н., Мариняк Я. Сучасне географічне краєзнавство в Україні: суть і завдання / Праці НТШ. - Л., 2003. - Т. XL. - С. 332- 336.
10. Музеї України: Довідник / Міністерство культури і мистецтв України. - К.: Задруга, 1999. - 130 с.
11. Пам'ятки архітектури і містобудування України: Довід. Держреєстру національного культурного надбання / В. В. Вечерський, О. М. Годованюк, Є. В. Тиманович та ін.; за ред. А. П. Мардера, В. В. Вечерського. - К.: Техніка, 2000. - 664 с.
12. Тімець О. Значення краєзнавства на різних етапах розвитку суспільства // Рідна школа. - 2002. - Серпень-вересень. - С 57-58. 18. Шишченко П. Сутність географічного краєзнавства // Краєзнавство. Географія. Туризм. - 2000. - № 42. - С. 1-2.
13. Закон України «Про музеї і музейну справу» від 29.06.1995 р. №249/95.
14. Закон України «Про охорону культурної спадщини» від 8.06.2000 р.

15. Borysenko K. B., Dovzhenko P. S. The use of geographic information systems in combination with mobile applications for the needs of collecting tourism. Modern Problems of Earth Sciences : Proceedings International Conference of Young Scientists, Tbilisi, Georgia, November 21-22, 2022, 122-124.

16. Dovzhenko P., Borysenko K. (2024) ECOLOGICAL SIDE OF CHOOSING TERRITORY FOR COLLECTING TOURISM IN UKRAINE Ecology is a priority: coll. theses of the All-Ukrainian English-speaking student conference (March 15, 2024, Kharkiv, Ukraine), [Electronic resource]. Kharkiv: V. N. Karazin National University, P. 15-19

12. Інформаційні ресурси

1. Кабінет Міністрів України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>

2. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua/>

3. Державний комітет статистики України / [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>